

Raadsvoorstel

Datum vergadering	19 juni 2025
Registratie nummer	GZDGWB/1947539/2000171
Voorstelnummer	RV2025-070
Portefeuillehouder	Burgemeester Stoop
Bijlage(n)	1. Raadsbrief jaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 2. Jaarstukken 2024 VRGZ 3. Ontwerpbegroting 2026 VRGZ (inclusief begrotingswijziging 2025) 4. Zienswijzebrief jaarrekening 2024 en begroting 2026 VRGZ 5. Bijlage 1 Reacties gemeenteraden op Kaderbrief 2026 6. Bijlage 2 Overzicht bezuinigingen 7. Bijlage 3 Infographic jaarrekening 2024 en begroting 2026 VRGZ 8. Actualiteit korting BDuR 2026 in relatie tot zienswijze procedure
Onderwerp	Jaarstukken 2024 en begroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (inclusief begrotingswijziging 2025)

Onderwerp

Jaarstukken 2024 en begroting 2026 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (inclusief begrotingswijziging 2025)

Beslispunten

1. Voor de jaarstukken 2024 een positieve zienswijze aan het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid kenbaar te maken.
2. Voor de begroting 2026 een inhoudelijke zienswijze aan het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid kenbaar te maken, ten aanzien van doelen en korting BDuR-gelden en de taakstelling gemeentelijke bijdrage.
3. Een risico naar rato van de deelnemersbijdrage op te nemen in de risicoparagraaf van de gemeentelijke begroting 2026 voor zover dit de algemene reserve overstijgt.

Inleiding

Naar aanleiding van de kadernota's 2026 van de gemeenschappelijke regelingen hebben wij een inhoudelijke zienswijze ingediend, voortkomend uit de financiële situatie van onze gemeente. De UBR was daarbij uitgezonderd. Het betrof onderstaande collectieve zienswijze, van de gemeenten in de regio Rivierenland:

"Vanwege de sterk verminderde inkomsten die gemeenten ontvangen vanuit het Rijk (circa 5%) hebben wij als kader een lagere gemeentelijke bijdrage gehanteerd van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028."

Daarbij hebben wij het volgende verzoek gedaan aan de gemeenschappelijke regelingen:

"bereid aan de hand van het bovengenoemd kader scenario's voor, voor te leggen aan uw

algemeen bestuur, zodat het algemeen bestuur hier een besluit over kan nemen. We verzoeken u per scenario ook de beleidsmatige implicaties zichtbaar te maken. We verzoeken u vóór het afronden van de conceptbegroting 2026 van uw gemeenschappelijke regeling de keuzescenario's aan het algemeen bestuur voor te leggen om vervolgens te verwerken in de conceptbegroting 2026. Hierover gaan we graag met u in gesprek.”

In dit voorstel wordt een zienswijze voorgesteld op de jaarrekening en begroting, mede naar aanleiding van onze eerdere zienswijze op de kadernota. Hiermee bestendigen we de gezamenlijke lijn die we als gemeenten in Rivierenland eind 2024 hebben ingezet.

Samenvatting

Niet van toepassing.

Besluitgeschiedenis

Op 28 januari 2025 is de zienswijze kaderbrief 2026 ingediend.

Beoogd effect

Invloed en grip op de gemeenschappelijke regeling, door de gemeenteraad zijn controlerende rol uit te laten voeren.

Argumenten

1.1 De jaarrekening 2024 geeft inzicht in de financiële en inhoudelijke resultaten van Veiligheidsregio Gelderland-Zuid over 2024.

De jaarstukken 2024 blikken terug op de uitvoering van de begroting en laten zien dat de middelen volgens plan zijn ingezet. Tegelijk wordt duidelijk dat de financiële ruimte afneemt. Belangrijke thema's in 2024 waren onder meer geopolitieke dreiging, versterking van crisisbeheersing, toekomstbestendige brandweezorg en arbeidsmarktkrapte. Voor 2025 en 2026 zijn scherpe keuzes nodig.

1.2 Wijziging van de jaarrekening 2024 door de korting BDuR-gelden.

In het Algemeen Bestuur van 12 mei 2025 is gesproken over een op het laatst opgetreden wijziging in de concept jaarrekening 2024. Dit omdat de korting van 10% op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) voor het jaar 2026 definitief is geworden. In de eerdere conceptversie werd voorgesteld om het positieve resultaat van het programma Crisis- en Rampenbestrijding (C&R), na aanvulling van de algemene reserve tot de norm, toe te voegen aan een nieuwe reserve 'Duurzaamheid huisvesting' (610.000 euro). Door de ontstane situatie dat de korting van de BDuR-gelden een feit is, wordt nu voorgesteld om het positieve saldo van jaarrekening hiervoor in te zetten. Het overige bedrag van 422.000 euro wordt onttrokken aan de algemene reserve.

1.3 En pleit de raad voor meer samenhang tussen risico's en reserves.

Voor de beoordeling van de jaarstukken en de begroting hebben de gemeenten in de Regio Nijmegen de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen opgericht (hierna: Adviesfunctie). Als Adviesfunctie beoordelen wij de jaarstukken en de begroting en brengen hierover advies uit aan de regiogemeenten. De Adviesfunctie beschrijft dat bij het opstellen van de risicoparagraaf risico's zijn opgenomen over de verduurzaming van het vastgoed en kapitaallasten vastgoed. Deze twee risico's hebben in de loop van 2025 een andere wending gekregen en zijn nu in zwaarte afgenomen, vanwege het afgeronde onderzoek waar de gemeenteraad over is geïnformeerd via een raadsinformatienota. De VRGZ heeft aan de Adviesfunctie toegezegd dat deze in de programmabegroting 2026 zijn geactualiseerd. Het is wenselijk dat er meer samenhang is tussen meerjarige financiële risico's en de vorming of inzet van reserves. Hierdoor kunnen gerichte keuzes worden gemaakt in plaats van generieke reserveringen.

2.1 De begroting geef inzicht en sturing.

De VRGZ heeft in de ontwerpbegroting een taakstelling opgenomen van 1.182.000 euro. Dit bedrag bestaat uit:

- (1) taakstelling n.a.v. besluitvorming in het AB (150.000 euro);
- (2) de door het Rijk voorgenomen korting van 10% op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) (1.032.000 euro).

Door het voorstel om voor 2026 geen onomkeerbare maatregelen te nemen, hoeven er geen keuzes gemaakt te worden. De VRGZ heeft wel een overzicht met bezuinigingsvoorstellen aangeboden (zie 6. Bijlage 2 Overzicht bezuinigingen). Voor 2027 is nog niet duidelijk wat er gaat gebeuren met de korting. Voorgesteld wordt om toch in de zienswijzebrief alvast aan te geven dat de genoemde voorstellen niet reëel zijn en de mogelijke risico's niet wenselijk zijn.

2.2 De VRGZ heeft geen taakstellingen opgenomen die de gemeentelijke bijdrage laten afnemen.

Zoals vermeld in de inleiding hebben de regiogemeenten Rivierenland in november 2024 een brief gestuurd aan het Algemeen Bestuur, met als kader een lagere gemeentelijke bijdrage te hanteren van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3.0% lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2028. Het overzicht met bezuinigingsvoorstellen staat los van de gevraagde oplopende bezuinigingen van 1,5% naar 3% op de gemeentelijke bijdragen. In de zienswijzebrief vragen wij hier aandacht voor.

2.3 Daarbij wordt opgeroepen ambities bij te stellen in het kader van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding in plaats van te snijden in primaire dienstverlening. De BDuR-middelen worden door het ministerie van Justitie en Veiligheid verstrekt aan veiligheidsregio's met als doel om hen te ondersteunen bij hun taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Deze middelen zijn bedoeld om de slagkracht van veiligheidsregio's te vergroten en hen in staat te stellen effectief te reageren op complexe en langdurige crises. In 2023 heeft het Rijk deze middelen opgehoogd voor de versterking van crisisbeheersing, informatiepositie en informatie-uitwisseling.

De gemeenteraad verzoekt in de zienswijze om ambities en opdrachten die horen bij de door het Rijk geformuleerde beleidsdoelstellingen voor de BDuR-middelen bij te stellen, zodat de VRGZ in staat is om in de toekomst aan een mogelijk voorgenomen korting van 10% van het Rijk op de BDuR-middelen te kunnen voldoen.

2.4 De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om een zienswijze vast te stellen.

De gemeenteraad kan in zijn zienswijze aangeven wat hij van de conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 vindt en deze reactie kan de VRGZ verwerken in haar plannen. De VRGZ benoemt in haar raadsbrief dat de gemeenteraden de mogelijkheid krijgen om een zienswijze in te dienen en in de Gemeenschappelijke Regeling staat beschreven dat de gemeenteraad deze bevoegdheid heeft.

2.5. Begrotingswijziging 2025

De begroting 2026 bevat ook een korte weergave van de aanpassingen op de begroting 2025. De begrotingswijziging 2025 is op hoofdlijnen duidelijk, maar aanvullende duiding van taakstellingen en concrete uitwerking van bezuinigingsmaatregelen ontbreekt deels. De aanpassingen op budgetten 2025 zijn neutraal.

3.1 Hiermee vangt de gemeenteraad dit financiële risico in de begroting op.

De VRGZ beschrijft in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in haar conceptjaarrekening en ontwerpbegroting de omvang van de risico's welke de VRGZ loopt. Niet alle risico's kunnen door de VRGZ worden opgevangen, daarom adviseert de Adviesfunctie in haar rapportage dat gemeenten het overige risico opneemt in haar risicoparagraaf. De VRGZ komt met een herziene paragraaf of weerstandsvermogen. Afhankelijk daarvan kan bepaald worden wel specifiek bedrag de gemeente West Betuwe opneemt. Dit is naar rato van de deelnemersbijdrage. Vooralsnog wordt gemeenten geadviseerd in hun eigen paragraaf Weerstandsvermogen een risicopost op te nemen voor zover risico's de algemene reserve van de VRGZ (€ 3.197.000) overstijgen. Het aandeel van West Betuwe in het niet aanwezige weerstandsvermogen bedraagt (indicatief 89.000 euro).

Kanttekeningen

1.1 Een zienswijzebrief biedt geen garantie dat het bestuur van de VRGZ de input van de raad opvolgt in het vaststellen van de conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026.

Met een zienswijzebrief geeft de gemeenteraad een reactie op de conceptjaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026. Het Dagelijks Bestuur geeft een reactie op de zienswijze, maar het Algemeen Bestuur is bevoegd om de conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 vast te stellen. Zij kunnen ervoor kiezen om de input uit de zienswijze niet mee te nemen. Als meerdere gemeenten hetzelfde standpunt innemen, is de kans groter dat het Algemeen Bestuur de geuite zorgen en aanbevelingen in de zienswijze meeneemt in de stukken.

1.2 De bevindingen van de accountant zijn nog niet getoetst.

Er is nog geen controleverklaring van de accountant afgegeven over de conceptjaarrekening 2024. De VRGZ heeft wel het concept van het accountsverslag 2024 op 24 april 2025 aangeleverd. De afwezigheid van een definitieve accountantsverklaring is later dan voorgaande jaren. Uit het concept blijkt dat de accountant voornemens is een goedkeurende verklaring voor het getrouwe beeld af te geven.

1.3 De bezuinigingsvoorstellen zijn voor 2026 niet nodig.

In de voorjaarsnota is door het Rijk verduidelijkt dat de korting op de BDuR-middelen doorgaat. Voor de jaren na 2026 is het nog onduidelijk. Om die reden stelt VRGZ voor 2026 om de korting incidenteel te dekken uit de gereserveerde middelen. Dit betekent dat de bezuinigingsvoorstellen zijn voor 2026 niet meer nodig door de voorgestelde incidentele dekking.

1.4 Het Rijk stelt mogelijk extra middelen beschikbaar voor gemeenten.

De gesprekken met het kabinet zijn nog niet afgerond en de exacte bedragen zijn nog onbekend. We gaan daarom uit van de huidige financiële situatie en houden vast aan bezuinigingen.

Financiën

Concept jaarrekening 2024

De inbreng van de gemeente West Betuwe voor uitvoering van de VRGZ-taken was in 2024 begroot en gerealiseerd op 4.813.574 euro. Het daadwerkelijke programma is gerealiseerd binnen de begroting.

De jaarrekening 2024 heeft een totale last van 64.288.000 euro, waarvan 48.761.000 euro wordt gedekt uit gemeentelijke bijdragen. De concept jaarrekening 2024 sluit met een positief resultaat van 622.000 euro. Voorgesteld wordt om een bedrag van 12.000 euro toe te voegen aan de algemene reserve voor het verbeteren van het weerstandsvermogen en 610.000 euro te storten in een nieuwe bestemde reserve voor de kosten die voortkomen uit de duurzaamheidsaanpassingen in het duurzaamheidsmeerjarenonderhoudsplan (DMJOP).

Met de voorgestelde toevoeging aan de algemene reserve bedraagt deze 3.197.000 euro en deze is gelijk aan de vastgestelde norm van 5% van de baten. Ten aanzien van de risico's en het weerstandsvermogen wordt opgemerkt dat de ratio tussen weerstandscapaciteit en risico's 0,78 is (was in de jaarrekeningen 2022 en 2023 respectievelijk 0,45 en 0,80). Het weerstandsvermogen voor C&R is dus ontoereikend om de risico's af te dekken. Naarmate de risico's zich voordoen zullen er bezuinigingsmaatregelen moeten worden getroffen of wordt de gemeentelijke bijdrage hoger. Het aandeel van West Betuwe in het niet aanwezige weerstandsvermogen bedraagt (indicatief 89.000 euro).

Begrotingswijziging 2025

De begroting 2026 bevat ook een begrotingswijziging 2025 (op hoofdlijnen) waarin aantal wijzigingen op de budgetten 2025 is doorgevoerd. Deze wijzigingen zijn budgettair neutraal. Daarom hebben deze geen financiële impact op de gemeentelijke begroting 202

Ontwerpbegroting 2026

De VRGZ heeft de ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming voor 2027 e.v. opgesteld. De ontwerpbegroting 2026 van de VRGZ bevat een totale last van 69.768.000 euro hiervan wordt 53.946.000 euro gedekt door gemeentelijke bijdragen. Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur op 12 mei 2025 is gesproken over een recente wijziging in de conceptjaarrekening 2024. Deze wijziging is het gevolg van het definitief worden van de 10% korting op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) voor het jaar 2026. In de eerdere conceptversie was het voorstel om het positieve resultaat van het programma Crisis- en Rampenbestrijding (C&R) – nadat de algemene reserve tot het gewenste niveau was aangevuld – toe te voegen aan een nieuwe reserve 'Duurzaamheid huisvesting' ter hoogte van 610.000 euro.

Gezien de nu vaststaande korting op de BDuR wordt voorgesteld om het positieve resultaat van de jaarrekening in te zetten ter dekking van deze korting. Het resterende bedrag van 422.000 euro zal worden onttrokken aan de algemene reserve.

Impact gemeentelijke begroting

Uitgaande dat het Algemeen Bestuur het verzoek om de opgelegde taakstelling oplopend tot 3% niet door zal laten voeren, betekent de regionale begroting dan een bijstelling van de gemeente bijdrage met 208.000. Daar de ontwerpbegroting 2026 van VGRZ het gevolg is de toegepaste indexering, kan de bijstelling op onze gemeentelijke bijdrage binnen de gemeentelijke begroting gedekt worden uit de gemeentelijke stelpost loon- en prijs ontwikkelingen.

Bij de conceptbegroting 2026 is een meerjarenbegroting toegevoegd. Hier wordt geen besluit over genomen. Deze nemen we voor kennisgeving aan.

Communicatie en participatie

Er is een conceptbrief opgesteld voor het dagelijks bestuur waarin de zienswijze bekend zal worden gemaakt.

Uitvoering/Planning

Voor de jaarrekening 2024 en de begroting 2026 dienen de gemeenteraden voor 16 juni 2025 de zienswijzen kenbaar te maken. Onze conceptzienswijze wordt onder voorbehoud voor 16 juni 2025 gedeeld. De zienswijzen worden door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 3 juli 2025 vastgesteld.

Evaluatie

Terugkoppeling van de besluitvorming van de jaarrekening en begroting wordt via de kwartaalrapportages verbonden partijen aan de gemeenteraad teruggekoppeld.

Risicoparagraaf

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Begroting wordt ongewijzigd vastgesteld	Financieel	Middel	Middel	Indienen zienswijze en afstemming met regiogemeenten

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe
de secretaris, de burgemeester,
Philip Bosman Servaas Stoop